

DOF's Fuglestationsudvalg - Referat fra møde 9. december 2023

Mødet blev afholdt via Skype.

Nogle af deltagerne i Skype-mødet.

Tilstede: Henning Ettrup (HE) (Danmarks Ringmærkerforening) Bent Jakobsen (BJ) (Blåvand), Jacob Jensen (JJ) (Fuglenes Hus), Peter Kristensen (PK) (DOF Nordjylland), Iben Hove Sørensen (IHS) (VU), Ole Friis Larsen (OFL) (DOF's hovedbestyrelse), Simon Sigaard Christiansen (SC) (Skagen), John Frikke (JF) (DOF Sydvestjylland), Bo Kayser (BK) (DOF Storstrøm) og Henrik Böhmer (HBø) (Blåvand).

Afbud: Søren Mygind (SM) (Gedser Fuglestation), Tina Elley (TEL) (Gedser Fuglestation) samt Anders Wiig Nielsen (AWN) fra Feltornitologisk Udvalg.

Administrative punkter

Punkt 0. Velkomst ved formanden

JF bød velkommen til mødet.

Punkt 1. Valg af referent, og ordstyrer

Referent: BK. Ordstyrer: JF.

Punkt 2. Godkendelse af referat fra forrige møde

Referatet fra mødet i Fuglestationsudvalget (FSU) den 1.-2. april 2023 blev godkendt få uger efter mødet og er publiceret på FSU-hjemmesiden. Der var ikke yderligere bemærkninger til det. Opfølgning på en række punkter indgår i nærværende dagsorden.

Punkt 3. Godkendelse/fastlæggelse af endelig dagsorden

Dagsordenen blev godkendt og afspejles i dette referat.

Punkt 4. Fastlæggelse af dato og sted for næste møde i FSU

Den 13.-14. april på Skagen Fuglestation.

Øvrige punkter

Punkt 5. Bemanding af FSU og afholdelse af møder

BK har inden mødet fremsendt nedenstående forslag:

"

Bemanding af FSU

For at kunne efterleve [kommissoriet for FSU](#), er det vel vigtigt, at FSU har nogle kernemedlemmer, som er med på grund af den rolle, de har, suppleret med deltagere med forskellig funktion og forskellige ansvarsområder.

For at have viden, beslutningskraft og mulighed for at gennemføre FSU-beslutninger, er det vigtigt, at udvalget fra hver af de tre fuglestationer har: stationsleder/daglig leder og formand for

DOF's Fuglestationsudvalg

bestyrelsen/styregruppen. Blandt kernemedlemmerne er der desuden behov for chefen for DOF's Naturafdeling og en repræsentant for hovedbestyrelsen.

Supplerende medlemmer kan være relevante deltagere fra fuglestationerne såsom ansvarlige for trækælling og ringmærkning. I alt 2-3 medlemmer pr. fuglestation. Desuden er der som øvrige medlemmer behov for forskellige kompetencepersoner. Det drejer sig fx om deltagere fra Videnskabeligt Udvalg, evt. andre DOF-udvalg samt Ringmærkerforeningen.

Med fuglestationernes nuværende organisatoriske placering i DOF er det ikke et krav at have en repræsentant (formand) for den lokalafdeling, fuglestationen er beliggende i. På den anden side er samarbejdet med de lokale frivillige vigtigt, og lokalafdelingen kan også hjælpe på anden vis.

Afholdelse af møder

Vi vedtog for nogle år siden, at FSU som minimum skulle afholde to møder om året, møder, som lå 3-4 uger før DOF's repræsentantskabsmøder, som ligger i april og november. Denne placering blev vedtaget for at FSU kunne være velforberedt til håndtering af repræsentantskabsmøderne. Det kunne fx være indsendelse af årsberetning fra FSU, kommentarer til budget eller besvarelse/kommentering af emner på repræsentantskabsmøderne.

BK synes, at det var en hensigtsmæssig placering af FSU's møder, og anbefaler, at vi skal fortsætte med det.

"

Med hensyn til bemanning fandt FSU forslaget fornuftigt. De foreslåede ændringer i bemanningen kræver formelt set ændring af kommissoriet for FSU og repræsentantskabets godkendelse dette nye kommissorium. JF, BK og JJ vil snarest udarbejde udkast til nyt kommissorium og sørge for, at det af FSU godkendte forslag til tekst vil blive behandlet på DOF's repræsentantskabsmøde i april 2024.

Med hensyn til afholdelse af møder blev det godkendt, at vi går tilbage til praksis med mødeafholdelse kort før repræsentantskabsmøderne. Det blev desuden vedtaget, at der fortsat afholdes to fysiske møder om året, men med mulighed for at deltage via video hvis nødvendigt.

SC har efter aftale inviteret DOF Ung til stille med en kontaktperson, der vil deltage på FSU-møder, når der er relevante punkter på dagsordenen. DOF Ungs nye formand har kvitteret for henvendelsen, og de stiller meget gerne med en repræsentant. DOF Ung inviteres til næste møde i FSU.

Punkt 6. Samarbejde mellem VU (DOF's Videnskabeligt Udvalg) og FSU

IHS: VU har haft møde i sidste uge. VU's skrive-workshop vil blive afholdt 22.-24. november 2024 i Svendborg. VU håber, at hver fuglestation deltager med en artikelgruppe.

Blåvand har endnu ikke valgt at pege på et bestemt forslag til denne runde og indsender dette til IHS/VU i god tid inden skrive-workshoppen.

IHS spurgte, om FSU fortsat ønsker et fællesmøde med VU. Det gav JF udtryk for, at FSU gør. Tema for et sådant møde kan være at drøfte, hvordan vi i DOF kan nå i mål med flere videnskabelige publiceringer indeholdende data fra fuglestationerne. Desuden kunne det være at drøfte optimering af fuglestationernes dataregistreringer.

Punkt 7. Samarbejde mellem FeltUd og FSU

Emnet blev ikke behandlet udførligt, da AWN som aftalt kun deltager i et af de årlige FSU-møder. Der følges op på forårsmødet i 2024.

Punkt 8. Øget synlighed af fuglestationerne i DOF's medier – artikler, FSU-hjemmeside m.v.

JF indledte med at nævne, at der i det forløbne år været bragt fine artikler om hver af de tre fuglestationer i Fugle & Natur. Derudover har Skagen Fuglestation skrevet en håndfuld

feltornitologiske artikler til Netfugl, og Gedser Fuglestation har i efteråret eksperimenteret med kommunikationen på Facebook, hvilket har givet nogle nye spændende opslag.

Punkt 9. Vores forskellige standarder for dataindsamling

JJ var kommet med følgende oplæg til mødet:

"Hvad er standardiseret overvågning, dataindsamling og databehandling på stationerne? Hvad er stationernes procedurer med at ændre/revidere og følge op på standarder? Indspil fra hver station og fælles drøftelse om fordele/ulemper ved øget samarbejde om fælles standarder."

For at give fælles forståelse for og viden om anvendelsen af standarder og vigtigheden af kontinuitet, havde BK inden mødet fremsendt notatet "FSU: Om standarder for overvågning, dataindsamling og databearbejdning for Blåvand, Gedser, Skagen og evt. andre danske fuglestationer". Konklusionen fra BK i notatet var:

- At det er vigtigst, at den enkelte fuglestation fortsætter med den standard, den har brugt hidtil.
- At ændring af den enkelte fuglestations standard, fordi nogen ønsker samme standard for alle fuglestationerne, vil give et afbræk i den flerårige tidsserie for den enkelte fuglestation.

JJ uddybede med, at hans oplæg mest af alt omhandlede detaljerede beskrivelser af standarder for diverse former for feltopgaver på fuglestationerne og ikke om en ensretning af de eksisterende standarder for ensretningens skyld.

Der blev talt meget frem og tilbage om emnet om ligheder og forskelle mellem stationerne. Standardiseret dataindsamling indeholder mange forskellige aspekter, som alle tre stationer gennem årene har udviklet på. De lokale forhold giver både muligheder og begrænsninger, hvorfor standarderne har hver deres særkende på de tre stationer, selvom metoderne langt hen ad vejen ligner hinanden.

JJ opfordrede til, at fuglestationerne lægger opdaterede standardbeskrivelser og planer for feltarbejde synligt på de respektive hjemmesider, som information til interesserede. Blåvand Fuglestation (HBØ) tog opfordringen op og vil gerne publicere de beskrivelser, som de allerede har liggende.

Punkt 10. Indtastning af trækdata fra fuglestationerne i DOFbasen

Der blev talt om forskellige måder at registrere i felten og at indtaste i DOFbasen. HBØ har fået Fuglenes Hus til i DOFbasen at tilføje endnu en metode til registrering af observationer. Metoden dækker træktællinger indenfor standardperioden. Kan også bruges af andre fuglestationer, hvis det er relevant for dataregistreringen.

SSC syntes dette var en rigtig god implementering. Han opfordrede desuden til at alle forslag, der i øvrigt kan minimere fritekst i DOFbasen, vil være kærkommen, så det bliver muligt at sortere mere i data for dem, der laver analyser på observationer senere hen.

SC vil høre Timme Nyegaard om mulighederne for at få indlagt en kort-funktion under turdata i DOFbasen, hvor observatøren kan sætte en nål for, hvor han/hun har placeret sig til en træktælling. Desuden vil han undersøge, om DOFbasen kan gøre det smidigere og hurtigere for observatøren at indtaste observationer, der er delt op i hele eller halve timer. Førstnævnte tænker SC vil være realistisk at få tilføjet på kort sigt, mens det andet forslag nok vil blive sværere at udvikle.

Det blev aftalt, at FSU ved næste møde vil lave en ønskeliste med forslag til DOFbasen. Ting, som kan hjælpe fuglestationerne i det daglige. Listen sendes til JJ.

Punkt 10. Elektronisk registrering af ringdata direkte i felten?

JJ var kommet med følgende oplæg inden mødet:

"Ideen bag forslaget er, at FSU anbefaler Ringmærkningsadministrationen i fællesskab med FSU at udvikle software og tilbyde hardware så alle ringmærkningsdata skrives direkte ind i felten. Et sådant værktøj kan formentligt sikre kvaliteten af data. Motivet er: (1) Vi har en forpligtigelse til at alle ringdata formidles ud hurtigt. (2) Der anvendes en del tid på efter feltarbejdet at skrive data fra papir til database. Kan den potentielt sparede tid anvendes til fx at udføre sammenstillinger og simple analyser i stedet? Kan en fælles, digital platform være en brugbar tilgang for alle tre stationer? Drøfte fordele og ulemper – og en evt. fælles indstilling til Ringmærkningsadministrationen."

Forslaget betyder, at man mister muligheden for adgang til primærkilden (papirarket), men også at man må opgive fuglestationernes egen MS Access ringmærkningsdatabase med fine muligheder for avancerede dataudtræk. Ringmærkningsadministrationens database er fortsat ikke god nok til, at man umiddelbart vil skifte fra lokale løsninger til den fælles.

I løbet af diskussionen flyttede stemningen til, at det vil være godt med en mulighed for direkte indtastning fra ringmærkningsstedet i en god ringmærkningsdatabase. Det vil spare megen tid. Desuden, at det er vigtigt, bl.a. fordi den nuværende MS Access-løsning, som bruges i Gedser og Blåvand, trods alt har en begrænset levetid.

JJ vil gå videre til Ringmærkningsadministrationen med udvalgets betragtninger. Der var støtte fra udvalget til at teste et program af, hvis det bliver udviklet. Hver Fuglestation inddrages i udviklingsarbejdet for at sikre den optimale løsning og for at sikre, at løsningerne anvendes på alle tre stationer fremover.

Punkt 12. Ansøgning om Jagttegnsmidler fra Miljøstyrelsen

JJ: Københavns Universitet med Anders Tøttrup som drivkraft har med DOF som underleverandør søgt om ca. 550.000 kr. til bl.a. bearbejdning af data og publicering af resultater fra fuglestationerne. Af disse penge skulle omkring 200.000 kr. gå til DOF og heraf lidt til fuglestationerne. Ansøgningen blev afsendt 17. november. Svar forventes i december 2023.

Punkt 13. Tilskud til praktikophold for unge på fuglestationerne

BK havde inden mødet fremsendt følgende sammenfatning af drøftelserne af forslaget fra DOF København på repræsentantskabsmødet:

"DOF København havde til repræsentantskabsmødet i november stillet et forslag om at etablere en central "fond" til finansiering af unges ophold på fuglestationerne i stedet for, at de lokalafdelinger, de unge tilhører, selv står for betalingen.

FSU havde lavet et notat om, hvorfor det ikke var en god idé, og hvorfor der ikke var behov for den foreslåede løsning.

Et pænt stort flertal stemte imod DOF Københavns forslag.

Det kom i øvrigt frem, at skulle en lokalafdeling komme i den lykkelige situation, at de havde flere ansøgninger fra unge end de havde penge til, så skulle andre (lokalafdelinger/DOF) nok kunne finde pengene. De største flaskehalse er manglen på interesserede unge og derefter kapaciteten på fuglestationerne."

Sammenfatningen blev taget ad notam.

HE og SC vil lave et udkast til beskrivelse af fuglestationernes uddannelsespakke, som vil blive sendt til lokalafdelingsformændene.

HE fortalte at DOF Østjylland meget glædeligt vil oprette en intern pulje, der har til formål at støtte unge, der gerne vil have deres første ophold på fuglestation. Andre lokalafdelinger får også mulighed for at se denne pulje, hvis ikke de har penge i deres beholdning til at sende et af deres DOF Ung-medlemmer afsted.

Punkt 14. FSU-kurser i 2023 og 2024

2023:

SC har i Blåvand afholdt velbesøgt kursus for Øvede Ringmærkere for Ringmærkningsadministrationen. Der var stor tilfredshed hos deltagerne.

HE og Ringmærkningsadministrationen har i Gedser holdt ringmærkningsbegynderkursus for hele 13 deltagere og havde 4 på venteliste. Kurset gik godt.

2024:

HE håber, at der bliver afholdt et ekstra ringmærkningsbegynderkursus i løbet af året. Dette og et eventuelt nyt kursus for øvede ringmærkere afhænger dog af, om Ringmærkningsadministrationen vil udbyde dem igen.

JF og OFL vil – måske i samarbejde med FeltUd – forsøge at afholde et træktællingskursus i Blåvand i august.

Punkt 15. EuroBirdwatchDay 2023 og 2024

Arrangementerne er gået nogenlunde i 2023. DOF's fælles annoncering for de tre fuglestationer var godt.

BK: Gedser Fuglestationen har vedtaget fra og med 2024 at afholde efterårets traditionsrige Åbent Hus samme dag som EBD for herved forhåbentlig at kunne sende deltagere fra Åbent Hus ud til EuroBirdwatchDay til odden.

Næste års EuroBirdwatchDay afholdes på de tre stationer lørdag den 5. oktober 2024.

Punkt 16. BIRD LAB – et fælles fuglestationsprojekt?

JJ: En ide om at udvikle et eller flere forsknings- og undervisningstilbud om teknologi og fugleovervågning i samarbejde med fx universiteter, gymnasier og Netværket Skoletjenesten (eller lign.). Projektet tænkes finansieres af fonde. Er der interesse og potentiale?

Flere af medlemmerne så stort potentiale i et sådant projekter. Det blev også pointeret, at det vil kunne blive meget omfangsrigt, kræve mange forskellige kompetencer, og at der eventuelt i den forbindelse skal rekrutteres nye frivillige med de rette kompetencer og interesser.

Punkt 17. Fuglestationernes økonomi og diætsatser

Økonomi

For nogle år siden vedtog DOF's repræsentantskab, at 5 pct. af kontingentindtægterne skal gå til driften af Blåvand, Gedser og Skagen Fuglestation. Dette giver et stabilt tilskud til driften af de tre fuglestationer. Fuglestationerne arbejder løbende på at skaffe eksterne midler, som bidrager yderligere til økonomien. Se næste punkt.

Diæter

BK: Gedser Fuglestation har budgetteret med fuld diæt på 200 kr. til en træktæller inden for standardperioden om efteråret, en ringmærker inden for standardperioderne forår og efterår samt diæt til yderligere en ringmærker i spidsbelastningsperioderne. Betalingen af diæter til 2½ person skal sikre, at standardprogrammet kan gennemføres (Mindst 5 timers træktælling og mindst 5 timers ringmærkning med mindst 60 m net.). Hvis en eller flere træktællere eller ringmærkere gennem perioder har lyst til at udføre yderligere dataindsamling med flere timer og flere netmeter,

er fuglestationen glad for det, og disse frivillige gives i et vist omfang gratis ophold på fuglestationen.

HBø: Blåvand har også fulgt praksis med udbetaling af diæter på 200 kr. til den ansvarlige træktæller og den ansvarlige ringmærker, mens et vist antal andre frivillige har kunnet hjælpe til og kunnet få opholdet på fuglestationen gratis. HBø oplyste, at der var tilfredshed blandt de frivillige med denne ordning.

SC: I Skagen får alle uanset erfaring pt. gratis logi og 50 kr. om dagen, som dækker kost, medmindre de er under DOF Ung ordningerne, får SU eller er på det europæiske Erasmus program. Der er i gennemsnit 5 frivillige på stationen gennem hele sæsonen. Efter model fra Gedser/Blåvand vil Skagen dog afprøve at opgradere erfarne danskere til en diæt på 150 kr., hvis de kan varetage ringmærkning eller træktællinger på egen hånd. Dette vil blive gjort i et forsøg på at frigive mere tid til ledelsen.

SC mindede om, at det er vigtigt at huske, at henvise til DOF Ung ordningerne, når der kommer et DOF Ung medlem i sin første sæson, men også de praktikanter, der kommer i korte perioder, da det kan bidrage til mere luft i diætbudgettet.

Punkt 18. Indtægtsdækkende virksomhed på fuglestationerne

BK: Gedser Fuglestation har i 2023, når man tager højde for periodeafgrænsningsposter, haft eksterne indtægter på omkring 70.000 kr.

HBø: Blåvand har ikke søgt penge i 2023. HBø vil meget gerne høre fra andre, hvis nogen bliver opmærksomme på fonde m.m., som fuglestationerne kan søge.

JF nævnte desuden, at nedlæggelsen af 'Blåvand Fuglestations Venner' vil medføre en overførsel af dennes formue til fuglestationens økonomi (ca. 30.000 kr.).

SC: Skagen har haft en indtægt på ca. 250.000 kr. i 2023 alene for at udføre feltarbejde og undervisning for universitetsinstitutioner. Næste år forventes denne indtægtspost dog til at være en hel del lavere, fordi flere af projekterne blev afsluttet i år.

JJ opfordrede alle stationer til at interessere sig for at skaffe eksterne midler.

Alle: Der blev talt om flere mulige finansieringskilder. Ofte mangler vi i højere grad nogen til at udtænke og gennemføre projekter, end vi mangler penge til gennemførelse.

Punkt 19. Status for handleplaner og strategi for FSU

JF ridsede op, at ved DOF's efterårsrepræsentantskabsmøde i 2024 skal FSU strategi for 2025-29 til godkendelse og en status for handleplaner m.m. for 2019-24 præsenteres.

Det blev aftalt, at BK til anden halvdel af januar 2024 udarbejder et udkast til disse dokumenter og rundsender dem til FSU. De øvrige FSU-medlemmer skal sidst i februar sende deres færdige forbedringsforslag til BK, så BK midt i marts kan rundsende et færdigt udkast til godkendelse af FSU på mødet i april 2024.

Inden efterårsrepræsentantskabsmødet skal FSU udarbejde handleplaner for perioden 2025-29. Desuden skal de tre fuglestationer hver for sig tilsvarende udarbejde afrapportering for 2019-24 og strategi for 2025-29. Målet er, at disse dokumenter er klar inden repræsentantskabsmødet i november 2024.

Punkt 20. Rekruttering af personale og frivillige

Skagen

SC: Bemandingen med frivillige i 2024 ser god ud, og der har været et stigende antal ansøgere. Tre af efterårets frivillige kommer igen enten til foråret eller efteråret. Det lykkedes desværre ikke at finde den rette person til den nye udgave af The Scandinavian Triple, hvor en frivillig er afsted et helt år på Skagen, Ottenby og Lista Fuglestationer. De gode kandidater var alle fra UK, og efter Brexit kan de nu højst blive 3 måneder ad gangen inden for Schengen-landene, hvilket ufrivilligt diskvalificerer engelske statsborgere for at deltage i dette tilbud.

Blåvand

HBø: Bemandingen af ringmærkningen i foråret 2024 er fortsat usikker. Muligvis bliver det en kombination af en udenlandsk ringmærker og Morten Jenrich. Der er ikke indgået aftale med træktællere endnu.

Gedser

BK: Forårssæsonen for ringmærkning ser ud til at være rimeligt dækket. For træktælling er vi meget afhængige af OFL, som godt kunne tænke sig en elev/backup.

Det blev aftalt, at SC inviterer HBø, BK og Tina Elley til et møde online i januar for eventuel udveksling af relevante ansøgere, som der indtil da ikke er fundet plads til, til en af de tre fuglestationer.

Punkt 21. Ringmærkningsadministrationen og Ringmærkerforeningen

HE stopper i 2024 efter 23 år som formand for Ringmærkerforeningen. Der er ikke fundet nogen afløser endnu, så der skal findes en på den kommende generalforsamling i februar.

Det Rådgivende Ringmærkningsudvalg har i 2023 afholdt et af de aftalte tre møder. Der er ikke kommet referat fra mødet fra Ringmærkningsadministrationen endnu. Næste møde vil være i december 2023. SM har i år overtaget SC's plads i udvalget.

I Ringmærkningsadministrationen er Amanda Johannisson blevet ansat, foreløbig til udgangen af 2023. Desuden er der blevet ansat en konsulent, som skal forbedre Statens Naturhistoriske Museums ringmærkningsdatabase.

Punkt 22. Nyt fra de tre fuglestationer

Blåvand

HBø: Godt efterår med frivillige til både træktælling og ringmærkning. Ny aftale er indgået med Århus Universitet om, at fuglestationen udfører NOVANA-tællinger af rastende fugle på stranden. Ringmærkningslaboratoriet ved huset skal renoveres.

JF nævnte, at der er blevet flere medlemmer af styregruppen i Blåvand siden sidste møde, og det er man glad for. HBø fortalte, at styregruppen har besluttet, at et niveau på fire langtidsobservatører eller ringmærkere ad gangen er passende kapacitetsmæssigt, og at der kan være maksimalt to lærlinge ad gangen for den ringmærkningsansvarlige.

Gedser

BK: Det går godt.

Skagen

SC: Fuglestationen har i 2023 været med i nogle spændende projekter bl.a. om overvågning af skarvers adfærd omkring bundgarn uden for Skagen Havn i en periode med regulering. I 2024 vil der udkomme to videnskabelige artikler baseret på undersøgelser udført af fuglestationen. En af dem omhandler plastik i mallebukker, den anden omhandler radiomærkede rødhalse i Skagen. Skagen har desuden udgivet endnu en flot årsrapport.

Punkt 23. Eventuelt

DOF's Fuglestationsudvalg

JJ: Ørneklubben bruger fugleambassadører lokalt til at afholde arrangementer for børnene. JJ opfordrede til, at de tre fuglestationer involverede sig i dette arbejde enten ved at lægge hus til arrangementer eller at rekruttere nye fugleambassadører.

JJ: DHI (Dansk Hydraulisk Institut) ønsker at udvikle kunstig intelligens til genkendelse af fugle, som flyver nær vindmøller. Til det vil de gerne have adgang til film af flyvende fugle, hvor fuglearterne er identificeret. DOF ønsker at udvide DOFbasen med en mulighed for at indlæse film. Egon Østergaard har sagt ja til et eventuelt samarbejde. JJ håber, at fuglestationerne vil bidrage med film, hvis et sådant fælles projekt sættes i gang.

BK/2023-12-10